

Indstilling til Cavlingprisen: Tramadolsagen:

Journalisterne Laurits Nansen og Sara Munck Aabenhus samt redaktør Niels Giversen og klipper og fotograf Nikolaj Viborg fortjener Cavlingprisen for dokumentaren "Morfinpillens Skyggeside", der udløste Tramadolsagen.

Der er tale om en stærk og velfortalt dokumentar, som har relevans for tusinder af danskere, og som har sat store spørgsmålstejn ved myndighedernes kontrol af lægemidler i Danmark.

Dokumentaren afdækker, hvordan morfinstoffet tramadol er blandt de mest vanedannende stoffer, der findes. Med myndighedernes blåstempling er stoffet blevet markedsført som sjældent vanedannende - en markedsføring, som har været medvirkende til det enormt høje forbrug af tramadol, der findes i Danmark, hvor næsten 300.000 danskere får stoffet.

Morfinpillens Skyggeside afslører gennem stædigt og vedholdende journalistik arbejde, at der ikke er hold i producentens og myndighedernes påstand om, at stoffet er sjældent vanedannende. Via aktindsigt får journalisterne fat i grundlaget for myndighedernes godkendelse af stoffet, og det viser sig, at godkendelsen hviler på et usædvanligt tyndt grundlag. Tre af landets førende eksperter slår entydigt hul i Lægemiddelstyrelsens og medicinalfirmaets argumenter.

Samtidig afdækker dokumentaren, hvordan en lang række speciallæger og misbrugscentre oplever store problemer med tramadol-afhængige patienter, som ofte har mærket store sociale og menneskelige konsekvenser som følge af deres afhængighed af pillerne.

På den måde sætter dokumentaren også fokus på de store menneskelige konsekvenser, når myndighedernes kontrol svigter.

Journalisterne har i over et år arbejdet sig stædigt og vedholdende gennem utallige aktindsigter, enorme mængder af videnskabelige forsøg, og har stået imod et stort internationalt medicinalfirma, der svarede undvigende på spørgsmål og samtidig håndteret skiftende forklaringer fra de danske myndigheder. Alt dette fremgår ikke af dokumentaren, der afdækker substansen og viser, hvad det betyder for brugere.

Og Tramadolsagen har allerede fået store konsekvenser. Det mest benyttede medicinske opslagsværk medicin.dk, som læger og sygeplejersker over hele landet bruger, er blevet ændret – nu med klare advarsler om tramadol. Og selvom Lægemiddelstyrelsen i tiden efter dokumentaren stædigt holdt fast i, at der ikke var noget at komme efter, har de nu bedt lægerne skærpe indberetningspligten over for tramadol. Endelig er tramadol blevet sat under strengere overvågning i samme kategori som andre morfinstoffer.

Altså samlet set en meget vigtig journalistik præstation med tydelige aftryk. Og jeg gætter på, at det ikke er det sidste i har hørt i den sag.

Link til dokumentaren, der blev sendt 12. juni 2017 på DR2:

<https://www.dr.dk/tv/se/afhaengighed-morfin-1-dr2dokumentar-2017/-/danskere-fanget-i-pille-helvede>

Mvh.

Frederik Brun Madsen

Journalist og tilrettelægger, DR Dokumentar